

Sveriges enda fungerande skolpolitik

Alexander Werne, Liberalerna Lomma Bjärred

“Education is the most powerful weapon which you can use to change the world.”

Nelson Mandela

Sammanfattning

Detta dokument är till för dig som både vill veta varför skolan ser ut som den gör och vad som krävs för att Sverige ska få en skola i världsklass. För att vi ska förbli en kunskapsnation måste skolan göra tre förändringar:

- Skriva om läroplanen för grundskolan med fokus på inläring och examinering
- Omforma Lärarutbildningen med inriktning mot ämnesspecifika kunskaper och utläring av dessa
- Ge Skolinspektionen nya direktiv som fokuserar på att utvärdera skolornas studieresultat

Dessa tre förändringar kommer också medföra att läraryrket blir ett av Sveriges mest respekterade yrken.

Genom att läsa detta dokument kommer du få en djup kunskap om den svenska skolan och du kommer kunna bidra till att Sverige återigen får en av världens bästa skolor. Om du vill aktivt hjälpa mig att förändra skolan kan du kontakta mig via min hemsida, www.alexanderwerne.se. Hör gärna av dig om du har några frågor och tack för att du är intresserad av en ny svensk skolpolitik.

Innehållsförteckning

INLEDNING.....	1
SKRIVA OM LÄROPLANEN FÖR GRUNDSKOLAN MED FOKUS PÅ INLÄRNING OCH EXAMINERING	3
OMFORMA LÄRARUTBILDNINGEN MED INRIKTNING MOT ÄMNESSPECIFIKA KUNSKAPER OCH UTLÄRNING AV DESSA	8
GE SKOLINSPEKTIONEN NYA DIREKTIV SOM FOKUSERAR PÅ ATT UTVÄRDERA SKOLORNAS STUDIERESULTAT	14
LÄRARE, SVERIGES ATTRAKTIVASTE YRKE.....	15

Inledning

Att allt inte står rätt till med den svenska skolan har nog inte undgått någon. Varför detta sker och hur vi kan rätta till det kommer vi snart gå in på i detalj. Jag vill här bara påminna och uppmärksamma dig om att du har kraften att påverka och förändra vårt samhälle på riktigt. Många, inklusive jag själv, glömmer ibland bort detta. Men om vi tillsammans, som en enad grupp, bestämmer oss för att vi vill ha en förändring, finns det inga gränser för vad vi kan uppnå. Tillsammans kan du och jag skapa världens bästa land.

Under det senaste två decennierna har vi sett att resultaten sjunker i skolan. Både för de hög- och lågpresterande eleverna. Detta beror på att den läroplan som ligger till grund för skolverksamheten under decennier har förvrängt skolan till att bli en plats där man inte längre tar till sig kunskap. Speciellt inte i den form som en vanlig medborgare tänker sig när han eller hon hör orden "skola" eller "kunskap". Detta i kombination med att läraryrket har urholkats på fungerande pedagogik har skapat en farlig nedåtgående spiral som vi måste ta oss ur. Samtidigt som vi från politiskt håll hör att Sverige ska förbli en kunskapsnation har detta undgått skolan där man nu jobbar aktivt med att inte lära ut riktig kunskap till eleverna. Dagens skolverksamhet saknar stöd när det kommer till både forskningen och beprövad erfarenhet. Detta är minst sagt märkligt eftersom dessa faktorer, forskning och erfarenhet, ska utgöra grunderna för läroplanen. Problemen med skolan kan också spåras till lärarutbildningen där blivande lärare inte får lära sig grundläggande kunskaper om bland annat inläring, motivation samt deras egna läroämnen.

För att förändra skolan måste vi se skolväsendet som flera sammankopplade idéer och antaganden som upprätthåller systemet, ett så kallat paradig. För att påverka paradigmet, och för att få ett paradigmskifte, så att vi kan genomföra de ändringar som garanterar positiva resultat behöver vi förstå hur det nuvarande paradigmet fungerar och varför det måste bytas ut. Det ska jag försöka förmedla här.

Ett exempel på ett annat tydligt paradigmskifte är när vi gick från den geocentriska- till den heliocentriska världsbilden. Mänskligheten gick ifrån att tro att solen och planeterna roterade kring jorden till att inse att planeterna istället roterade kring solen. På samma sätt måste vi gå från att ha en relativistisk kunskapssyn till en vetenskaplig. I det nya paradigmet kommer mätbara ämnesspecifika kunskaper i kombination med riktig pedagogik att generera en skola som kan mäta sig med de bästa i världen. Det är också denna typ av undervisning som är den bästa för elever i socialt belastade miljöer. Vi kan då genom dessa ändringar verkligen bli en riktig kunskapsnation som leder vägen för mänsklig utveckling.

Sverige är inte ett krigs- eller krisdrabbat land som inte har förmågan att påverka sin egen utveckling. Det finns helt enkelt ingen rimlig anledning till att Sverige inte ska ha en fungerande skola. Andra länder, t ex Estland, Singapore och Finland, som har skolor i linje med de förändringar jag förespråkar här, uppnår bland de bästa skolresultaten i världen. För att vi ska uppnå samma framgång måste skolan förändras på tre sätt:

- **Skriva om läroplanen för grundskolan med fokus på inläring och examinering**
- **Omforma Lärarutbildningen med inriktning mot ämnesspecifika kunskaper och utläring av dessa**
- **Ge Skolinspektionen nya direktiv som fokuserar på att utvärdera skolornas studieresultat**

Dessa tre förändringar kommer bland annat att medföra att:

- **Läraryrket blir ett av Sveriges mest respekterade yrken.**

Förändringen av skolan måste ske nu. För varje dag som går ökar antalet unga som saknar de kunskaper som behövs för att de ska bli framgångsrika i livet. Om vi inte förändrar skolan nu kommer vi inte att kunna förbli en ledande kunskapsnation. Detta kommer i sin tur att medföra att vi förlorar en av de viktigaste grunderna till det välstånd som vårt samhälle förlitar sig på. Det nuvarande skolsystemet hotar också att underminera hela samhällskonstruktionen eftersom den individualistiska pedagogiken inte lär eleverna att vi alla måste bidra till vårt samhälle. Om vi inte gör en förändring kommer vi få ett samhälle som premierar egoism vilket inte är inte den bästa grogrunden för ett öppet samhälle och demokrati. Hjälp mig att förändra den svenska skolan och ta första steget mot att bli världens främsta kunskapsnation.

Vallöfte:

Skriva om läroplanen för grundskolan med fokus på inläring och examinering

Sammanfattning:

Läroplanen är grunden för skolverksamheten och innehåller bland annat information om olika ämnen, mål och betygskriterier. Det första som slår en när man läser läroplanen är att ordet kunskap har förlorat sin betydelse. Kunskap är inte längre något man ska sträva efter. Kunskap ska istället ses som en negativ maktutövning som inte ska uppmuntras. Detta trots att det är kunskap om naturen och samhället som har skapat det fantastiska land som vi lever i nu.

Det luddiga språket och målen i läroplanen i kombination med att eleven genomgående ska diskutera, argumentera och ifrågasätta undervisningen förvirrar både lärare och elev. Vad ska egentligen en elev lära sig från läraren? Hur ska en elev få kunskaper i exempelvis historia samtidigt som eleven ska ifrågasätta historiebetraktningen? Vad innebär det att elever "utvecklar förtroendet", "utvecklar perspektiv" eller "ges en inblick" i ett visst ämne? Är det samma sak som att uppnå ett visst resultat på ett prov? Klara en laboration eller att kunna svara på frågor? Genomgående ska också eleven kunna diskutera problem, men aldrig lösa dem. Detta är en konsekvens av att eleven aldrig får lära sig kunskapen som krävs för problemlösning.

De samhällsvetenskapliga ämnena har tömts på alla konkreta fakta. Eleven ska konsekvent "utvärdera och diskutera" olika ståndpunkter. Detta innebär att elever går hela sin skolgång utan att egentligen lära sig exempelvis historia. De listor som nämner vilka mål eleven ska nå är så långa att en lärare inte vet vilka som ska prioriteras. Detta är en orsak till varför undervisningen varierar så mycket från skola till skola.

Det är ytterst märkligt att våra elever genomgående ska diskutera och uttrycka sina åsikter i en organisation som ska vara till för att inhämta den kunskap som eleven ännu inte har. Det går att urskilja ett samband mellan de fallande svenska skolresultaten i internationella kunskapsjämförelser i naturvetenskap och läsförståelse och själva utformningen av läroplanen. Naturvetenskap innehåller inslag av både historia och samhällskunskap vilket medför mindre tid till själva fackämnet samtidigt som svenskämnet i sig själv fokuserar alldeles för lite på att eleven ska utveckla en läsförståelse. Nedanstående text ger en djupdykning i hur läroplanen ser ut och varför den måste skrivas om.

För att enklast förstå varför läroplanen, som utgör basen för verksamheten i grundskolan, bör skrivas om, kan vi läsa några utdrag från den. Vi kan inleda med ämnet fysik som på grundskolenivå är ett ämne som kan förmedla väldigt tydliga svar till eleverna.

Undervisningen i ämnet fysik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om fysikaliska sammanhang och nyfikenhet på och intresse för att undersöka omvärlden. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att ställa frågor om fysikaliska företeelser och sammanhang utifrån egna upplevelser och aktuella händelser. (s.166)

Begreppet kunskap likställs med nyfikenhet och intresse samt att eleven ska ställa frågor istället för att svara på frågor. Vi fortsätter.

Undervisningen ska ge eleverna möjligheter att använda och utveckla kunskaper och redskap för att formulera egna och granska andras argument i sammanhang där kunskaper i fysik har betydelse. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att hantera praktiska, etiska och estetiska valsituationer som rör energi, teknik, miljö och samhälle (s.166).

Istället för att eleven ska lära sig fysikaliska begrepp ska eleven formulera egna och granska andras argument. För att göra detta på ett konstruktivt sätt krävs en kunskap om ämnet fysik, men hur inlärningen för att nå denna kunskap ska gå till nämns inte i texten. Texten lägger istället vikt vid att eleven ska ges förutsättningar, inte ska lära sig förstå konkreta fysikaliska begrepp.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förtrogenhet med fysikens begrepp, modeller och teorier samt förståelse för hur de formas i samspel med erfarenheter från undersökningar av omvärlden. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förmågan att samtala om, tolka och framställa texter och olika estetiska uttryck med naturvetenskapligt innehåll (s.166).

Eftersom det vaga språket öppnar upp för olika tolkningar av läroplanen är det inte förvånande att undervisningen ser så olika ut och ger så olika resultat på olika skolor. Texten talar mycket vagt om hur eleven ska uppnå den kunskap som eleven sen ska kunna använda. Vad betyder egentligen att en elev "utvecklar förtrogenhet med fysikens begrepp"? Är det samma sak som att klara av en laboration, vara närvarande vid lektionerna eller att klara ett prov? Texten avslöjar att undervisningen går ut på att eleven bara ska delta istället för att uppnå ett visst resultat.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla perspektiv på utvecklingen av naturvetenskapens världsbild och ges inblick i hur naturvetenskapen och kulturen ömsesidigt påverkar varandra (s.166).

Vad innebär att "utveckla perspektiv" i ett visst ämne och att "ges inblick" i dess kulturella påverkan? De nästan komiska formuleringarna tömmer ämnet på innehåll och betonar inte att eleven kan ta till sig den kunskap som vi i människosläktet har tagit fram under vår utveckling. Tänk vad fantastiskt att våra grundskoleelever kan ta till sig allt ifrån Newtons till Albert Einsteins teorier redan i unga år om de bara hade fått chansen. Läroplanen gör istället konsekvent om alla ämnen till samhällskunskap eftersom eleven ska

använda kunskaper i fysik för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör energi, teknik, miljö och samhälle (s.166)

Fastän läroplanen inte beskriver vilka kunskaper eleven ska inhämta ska eleven ändå kunna ta ställning till och granska information i frågor som rör fysik. Eleven ska samtidigt studera

de fysikaliska modellernas och teoriernas användbarhet, begränsningar, giltighet och föränderlighet. (s.170)

Högstadiееleven ska alltså samtidigt lära sig ämnet fysik och ifrågasätta själva ämnet. Detta motverkar hela inlärningsprocessen och är ännu ett tecken på att läroplanen är skriven i en anda av att allt är relativt och att målet inte är att uppnå en viss kunskap.

Detta tar sig ett tydligt uttryck i betygsanvisningarna i fysik för högsta betyget (A) för sjätte klass där det verkar vara viktigare att tala om ämnet än att ha kunskaper om det.

Eleven kan samtala om och diskutera enkla frågor som rör energi, teknik, miljö och samhälle genom att ställa frågor och framföra och bemöta åsikter på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem. Eleven kan söka naturvetenskaplig information och använder då olika källor och för välutvecklade resonemang om informationens och källornas användbarhet. Eleven kan använda informationen i diskussioner och för att skapa texter och andra framställningar med god anpassning till sammanhanget.

Eleven kan också berätta om några naturvetenskapliga upptäckter och deras betydelse för människors levnadsvillkor. (s.173)

Att lära sig fysik är alltså inte centralt, istället ska våra bästa sjätteklassare kunna framföra och bemöta åsikter, kunna ämnets historia samt vilken betydelse det har haft för människan.

Återigen ett tecken på hur samhällskunskap genomsyrar läroplanen och flyttar fokus från att kunna lösa exempelvis fysiska problem till att bara diskutera problemen.

Ett annat exempel på hur alla ämnen görs om till samhällskunskap är ämnet Teknik som undervisas på högstadiet.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjligheter att utveckla förståelse för att teknisk verksamhet har betydelse för, och påverkar, människan, samhället och miljön. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att utveckla tilltro till sin förmåga att bedöma tekniska lösningar och relatera dessa till frågor som rör estetik, etik, könsroller, ekonomi och hållbar utveckling.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om teknikens historiska utveckling för att de på så sätt bättre ska förstå dagens komplicerade tekniska företeelser och sammanhang och hur tekniken påverkat och påverkar samhälls- utvecklingen. Undervisningen ska även bidra till elevernas förståelse för hur teknik utvecklas i samspel med andra vetenskaper och konstarter.

På samma sätt som i fysik ska eleven inte lära sig någon teknisk kunskap, istället ska eleven bara ges möjligheter att utveckla en förståelse. Samtidigt ska eleven uppnå otroligt komplexa och vagt formulerade mål som lika bra hade kunnat beskriva en femårig civilingenjörsutbildning som ett högstadieämne.

- identifiera och analysera tekniska lösningar utifrån ändamålsenlighet och funktion,
- identifiera problem och behov som kan lösas med teknik och utarbeta förslag till lösningar,
- använda teknikområdets begrepp och uttrycksformer,
- värdera konsekvenser av olika teknikval för individ, samhälle och miljö, och

- *analysera drivkrafter bakom teknikutveckling och hur tekniken har förändrats över tid. (s.278)*

Om vi skiftar fokus till de samhällsvetenskapliga ämnena märker vi att de domineras av att eleven inte ska lära sig någon specifik fakta. Istället ska eleven "uttrycka och värdera" ståndpunkter, diskutera och se från olika perspektiv

- *uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,*
- *söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,*
- *respektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser. (s.226)*

Redan i mellanstadiet ska eleverna samtidigt som de tar in fakta kring ett ämne lära sig att dessa fakta bör ifrågasättas. Det blir förvirrande för den tioåriga eleven att lära sig exempelvis historia när faktan som utgör grundkunskapen i historia samtidigt ska ses som föränderlig. I läroplanen för ämnet historia i mellanstadiet står det

- *Hur historiska personer och händelser, till exempel drottning Kristina, Karl XII och häxprocesserna, har framställts på olika sätt genom olika tolkningar och under skilda tider.*
- *Vad begreppen förändring, likheter och skillnader, kronologi, orsak och konsekvens, källor och tolkning betyder och hur de används i historiska sammanhang.*
- *Tidsbegreppen vikingatiden, medeltiden, stormaktstiden och frihetstiden samt olika syn på deras betydelser. (s.199)*

Gemensamt för alla ämnen i läroplanen är att de flyter ihop till samhällskunskap och svenska. Eleven ska hela tiden utvärdera och diskutera istället för att uppnå en viss ämnesspecifik kunskap eller färdighet. Det finns också listor i läroplanen för ämnen såsom matematik och svenska som innehåller mål som eleven ska uppnå. Men den stora mängden av innehåll medför att läraren måste välja vad som hinns med och skapar på så sätt en osäkerhet om vad som ska uppnås.

Svenskämnet kan ses som en sammanfattning av läroplanens grundidéer om att eleven bara ska ges förutsättningar, utveckla kunskaper, och tilltro till sin egen språkförmåga. Liksom i läroplanen generellt betonas processen istället för resultatet. Svenskämnet fokuserar på muntligt tal och ingenstans i läroplanen går det att finna vad en elev ska läsa eller hur mycket. (s.247-258) Kunskapskraven för betyget E (godkänt) i 9an använder karakteristiska ord för läroplanen såsom "grundläggande", "enkla" och "i huvudsak fungerande". Undervisningen lägger tonvikten på elevens egen uttrycksförmåga och uttrycksvilja istället för att kunna förstå vad texter uttrycker eller vad andra människor försöker säga.

Den svenska läroplanen för grundskolan är skriven i en anda där kunskapen som lärs ut ska ses som föränderlig. När ordet "kunskap" väl nämns är det i sammanhang där fakta diskuteras från ett personligt perspektiv. Nämnvärt är att ordet "sanning" inte nämns på någon av läroplanens 284 sidor.

Det är ytterst märkligt att våra elever ska diskutera och uttrycka sina åsikter i en organisation som ska vara till för att inhämta kunskap som eleven ännu inte har. Det går att urskilja ett samband mellan de fallande svenska skolresultaten i internationella kunskapsjämförelser i naturvetenskap och läsförståelse och själva utformningen av läroplanen. Naturvetenskap innehåller inslag av både historia och samhällskunskap vilket medför mindre tid till själva fackämnet samtidigt som svenskämnet fokuserar alldeles för lite på att eleven ska utveckla en läsförståelse.

Om vi vill fortsätta att kalla Sverige för en kunskapsnation och samtidigt ge våra barn en tillräckligt bra skolgång krävs en förändring. Läroplanen måste skrivas om och fokusera på inläring och examinering precis som i de främsta kunskapsnationerna i världen. Hjälpt mig att förändra den svenska skolan och ta första steget mot att bli världens främsta kunskapsnation.

Vallöfte:

Omforma Lärarutbildningen med inriktning mot ämnesspecifika kunskaper och utläring av dessa

Sammanfattning:

En bidragande orsak till den negativa utvecklingen i den svenska skolan är innehållet i lärarutbildningen. Att lärare saknar kunskap visas i undersökningen som Skolverket genomförde 2012-2013. Den visade att 71% av lärarna i grundskolan inte har tillräcklig kunskap i ämnet de undervisar i eller att de helt saknar kunskap om ämnet.

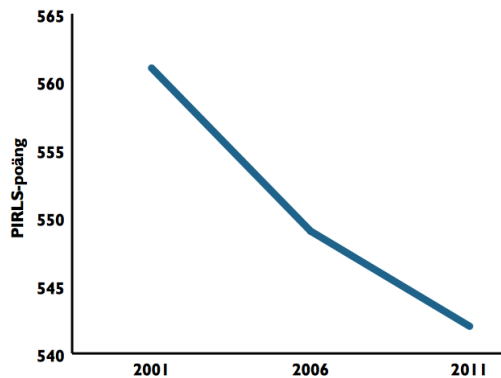
Det finns också viktiga centrala fält som inte över huvud taget nämns och som lyser skrämmande med sin frånvaro. Till exempel neurovetenskap, inlärningspsykologi, modern kognitionsvetenskap och evolutionär psykologi har gjort stora framsteg om hur kunskap bäst förmedlas och hur inläringen hos människor går.

För mig som medborgare är det märkligt att den utbildningsvetenskapliga kärnan i lärarutbildningen inte utvecklas. Idag lär sig blivande lärare att de gamla teorierna som utvecklades av tänkare vid förra sekelskiftet fortfarande utgör vetenskapens ståndpunkt. Detta är självklart felaktigt. Lärarutbildningen är minst sagt unik i avseendet att de kunskapsteorier som präglar utbildningen inte ifrågasätts eller jämförs med exempelvis upptäckter som har gjorts om hjärnans signalsystem. Tänk om läkarutbildningen hade sett ut på samma sätt som lärarutbildningen, att ingen ny kunskap eller framsteg efter 1950 lärs ut till blivande läkare. Hur skulle vår sjukvård se ut då? Då skulle nyexaminerade läkare vara omedvetna om poliovaccin, hjärt-lungmaskin, kloning, pacemaker och provrörsbefruktning. Och då är dessa otroliga framsteg bara ett axplock av de medicinska upptäckter som gjordes på 50-talet. Insikten att alla de fantastiska upptäckter som har gjorts inom bland annat neurovetenskapen inte når våra blivande lärare är nästintill tragisk. Nedan kan du läsa mer om varför lärarutbildningen måste förändras.

En bidragande anledning till den negativa utvecklingen i den svenska skolan är innehållet i lärarutbildningen. Speciellt när det gäller inläringsteori och hur man bedriver undervisning. Ett exempel på detta är Tarja Alatalos avhandling där hon bland annat genomförde en enkätundersökning med ett kunskapstest bland 300 lärare. Bara 64% av lågstadielärarna och specialpedagogerna klarade frågorna medan samma siffra för övriga lärare var 50%. I enkäten ska flera lärare ha sagt "att det är skandal att de inte fått mer kunskaper".

Många lärare som har utbildats efter 1990 saknar insikt om vilka komponenter som ingår i exempelvis läsinläring, vilket också visar sig i de sjunkande läsresultaten i PIRLS, Progress in International Reading Literacy Study, som är ett internationellt test för att mäta läsförståelsen hos eleverna.

Figur 1 Sveriges genomsnittspoäng för elever i årskurs 4, PIRLS läsförståelse, 2001-2011

Källa: Skolverket (2012b).

Bristerna i läsförmågan hos våra elever kan delvis förklaras av att läsdidaktik (kunskapen om hur man lär andra att läsa) inte var obligatoriskt i lärarutbildningen fram till 2006. Detta innebär att lärare utan tillräcklig utbildning som idag jobbar i våra skolor inte förstår hur man ska lära en elev att läsa. Samma lärare kan tyvärr inte heller utvärdera om insatta åtgärder för en elev med lässvårigheter är effektiva. I det senaste PIRLS-testet från 2016 så har läsförmågan hos fjärdeklassare blivit lite bättre. Men detta beror tyvärr inte på lärarutbildningen utan på de statliga satsningar (Läsluft) som gjorts för att utöka kunskapen hos redan examinerade lärare. Skolverket har också påpekat att det krävs kontinuerliga kompetensutvecklingsinsatser för att fördjupa och bredda en lärares utbildning efter examen. **Skolverket genomförde en undersökning 2012-2013 som visade att 70% av lärarna i grundskolan "Har utbildning i ämnet men ej tillräcklig" eller "Ingen utbildning i ämnet" för ämnet de undervisar i. För ämnet moderna språk (exklusive franska, tyska och spanska) saknar 99% av lärarna utbildning i ämnet, se tabell 1 nedan.**

Tabell 1 Andel (%) lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundskolan årskurs 7-9 efter undervisningsämne och registeruppgifter över ämnesutbildning läsåret 2011/12. Källa: Skolverket

Ämne	Tillräcklig utbildning i ämnet	Har utbildning i ämnet men ej tillräcklig	Ingen utbildning i ämnet
Bild	21	4	75
Biologi	39	22	39
Engelska	53	10	38
Fysik	13	37	50
Geografi	12	21	67
Hem- och konsumentkunskap	22	6	72
Historia	42	18	40
Idrott och hälsa	50	8	42
Kemi	16	36	48
Matematik	49	17	34
Moderna språk, franska	44	2	54
Moderna språk, spanska	22	2	76
Moderna språk, tyska	45	2	53
Moderna språk, övriga	1	0	99
Modersmål	4	6	90
Musik	32	18	50
Naturorienterade ämnen	46	11	43
Religionskunskap	26	23	51
Samhällskunskap	15	26	58
Samhällsorienterade ämnen	30	7	62
Slöjd	32	3	65
Svenska	49	20	31
Teknik	7	23	70

Det är en verklig skrämmande insikt att kompetensutveckling inte sker på själva lärarutbildningen. Det visar sig att lärarutbildningen helt enkelt inte verkar veta vad själva utbildningen och den svenska skolan vill uppnå.

En annan indikation på att allt inte står rätt till med lärarutbildningen är den kurslitteratur som används. Hugo Fiévet och Magnus Henrekson har skrivit en studie (Kunskapssyn och tongivande pedagogiska teorier på de svenska lärarutbildningarna) som behandlar relevanta kurslistor för läsåret 2014-15. I studien behandlas kurslitteratur från Umeå-, Stockholms- och Karlstads universitet.

Studien tittar närmare på litteraturen för ämneslärare, som är en av fyra yrkesexamina på lärarprogrammet (förskolelärare, grundlärare, ämneslärare och yrkeslärare). I tabell 2 nedan åskådliggörs de personer och verk som ligger till grund för de pedagogiska teorier som behandlas. Dessa bygger upp den kunskapssyn som lärare får inhämtar och som de i sin tur lär ut till elever.

Tabell 2 Sammanfattning av personer och verk som tas upp i litteraturen i lärarutbildningen vid Umeå-, Stockholms- och Karlstads universitet.

Från antiken till 1700-talet
<ul style="list-style-type: none"> • Platon – nämns i översiktsverk • Aristoteles – nämns i översiktsverk • John Locke (1632-1704) – nämns i översiktsverk samt originalverket "An essay concerning human understanding" läses vid Umeå universitet. • Jean-Jaques Rousseau (1712-1778) – nämns i översiktsverk
Verk av enskilda större pedagoger
<ul style="list-style-type: none"> • Jean Piaget (1896-1980) – nämns i översiktsverk samt originalverket "Barnets själsliga utveckling" läses vid Stockholms universitet. • Lev Vygotskij (1896-1934) – nämns i översiktsverk samt originalverket "Thought and language" läses vid Stockholms universitet. • John Dewey (1859-1952) – nämns i översiktsverk samt antologin "Individ, skola och samhälle – utbildningsfilosofiska texter" läses vid Umeå universitet.
Verk av enskilda "mindre" pedagoger, främst representerade vid Stockholms universitet
<ul style="list-style-type: none"> • Daniel Stern (2000/2003): "Spädbarnets interpersonella värld."^[1]_[SEP] • Bengt-Erik Andersson (1980): "Bronfenbrenners utvecklingsekologi."^[1]_[SEP] • Kieran Egan (2005): "Från myt till ironi."^[1]_[SEP] • John Bowlby (2010): "En trygg bas – kliniska tillämpningar av anknytningsteorin/bindningsteorin."^[1]_[SEP]
Översiktsverk, den dominerade kategorin av litteratur på de tre universitetet.
<ul style="list-style-type: none"> • Anna Forsell, red. (2005): "Boken om pedagogerna."^[1]_[SEP] • Espen Jerlang, red. (1988): "Utvecklingspsykologiska teorier."^[1]_[SEP] • Göran Linde (2012): "Det skall ni veta – en introduktion till läroplansteori."^[1]_[SEP] • Ulf P. Lundgren, Roger Säljö och Caroline Liberg, red. (2014): "Lärande, skola, bildning – grundbok för lärare."^[1]_[SEP] • Bernt Gustavsson (2007): "Vad är kunskap – en diskussion kring praktisk och teoretisk kunskap."^[1]_[SEP] • Dennis C. Philips och Jonas F. Soltis (2014): "Perspektiv på lärande."^[1]_[SEP] • Jörgen Dimenäs, red. (2007): "Lära till lärare. Att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metod."^[1]_[SEP] • Karin Åmossa, red. (2007): "I Kunskapens namn – en antologi om kunskap, makt och kreativitet."^[1]_[SEP] • Gunnar Lindström och Lars-Åke Pennlert (2012): "Undervisning i teori och praktik – en introduktion i didaktik."^[1]_[SEP] • Ann-Katrin Svensson (2009): "Barnet, språket och miljön – från ord till mening." • Lars-Göran Johansson (2003): "Introduktion till vetenskapsteori."^[1]_[SEP]
Nyare forskning och artiklar, tre representativa exempel.

- Noam Chomsky (1967): "Recent Contributions to the Theory of Innate Ideas".
- Ronald Gallimore, James Hiebert och James W. Stigl (2002): "A Knowledge Base for the Teaching Profession: What Would It Look Like and How Can We Get One?".
- Deborah L. Ball och Francesca M. Forzani (2011): "Building a Common Core for Learning to Teach and Connecting Professional Learning to Practice" ^[1] _[SEP]

I den studerade litteraturen betonas två skolor när det kommer till kunskapsteori (dvs läran om kunskap), Jean Piaget och Lev Vygotskij. En central person när det kommer till pragmatismen¹ och progressivismen² är John Dewey. Deweys teorier är de som ligger till grund för många av de centrala inslagen som vi idag ser i skolundervisningen. Det vill säga att eleven aktivt ska delta och lära sig att söka efter kunskap tillsammans med andra, att eleven fostras till en demokratisk medborgare om den själv får vara med att forma innehållet och att standardiserade kunskapsprov ska ses som något negativt då dessa skapar ett artificiella incitament.

Det svenska skolarbetet och läroplaner präglas idag av en tolkning av Dewey som innebär att ämnesspecifika kunskaper strider mot demokratifostran. Detta är en felaktig tolkning av Dewey vilket Tove Östman redovisar i sin bok "Vad är det att kunna? Dewey och flumskolan". Hon skriver bland annat på sidan 166-167 och 178:

Lärarauktoritet är alltså en förutsättning för att man ska kunna tillvarata barnens intressen snarare än en motpol. ... [D]et är bara genom handledning av någon som har en uppfattning om önskade resultat (det vill säga läraren) som barnet lär sig att välja bland de impulser och stimuli de ställs inför. ... [P]oängen med elevcentrerad undervisning är att den ska leda till förbättrade ämneskunskaper, frihet kräver kontroll, elevcentrerad undervisning möjliggörs genom lärarauktoritet.

Egentligen så varnade Dewey för de elevcentrerade överdrifter som idag präglar den svenska skolan. Istället förespråkar Dewey en balans mellan elevens enskilda intressen och erfarenheter och traditionell kunskapsförmedling.

Av de teorier som behandlas på lärarprogrammet så kan litteraturen anses balanserad.

Däremot finns det viktiga centrala fält som inte över huvud taget nämns och som lyser skrämmande med sin frånvaro. Till exempel neurovetenskap, inlärningspsykologi, modern kognitionsvetenskap och evolutionär psykologi har gjort stora framsteg om hur kunskap bäst förmedlas och hur inläringen hos människor går. Det är både anmärkningsvärt och kusligt att inse att kunskapen om mekanismer om hur vår hjärna minns och lär sig nya saker inte är centrala delar av lärarutbildningen. Eftersom hela poängen med skolan är att elever ska ta till sig ny kunskap så kan man ju tycka att det borde vara rimligt att lärarutbildningen vill ta vara på exempelvis den nya kunskapen som finns om hur genetiska förutsättningar samverkar med känsloläge, grundpersonlighet, uppväxtmiljö och ålder. Frånvaron av kunskaps- och vetenskapsteori framstår som ytterst märklig. Rimligtvis kan man

---

¹ Pragmatismen är en filosofi som uppstod i USA runt 1870 och som bland annat innebär att tanken ska vara ett verktyg för problemlösning, förutsägelse och handling. Filosofin förkastar idén om att tanken ska representera, spegla eller beskriva verkligheten. Detta innebär att kunskap inte ses som en objektiv bild av verkligheten. Istället är det syftet med kunskap som avgör värdet på kunskapen.

² Ideologi som innebär att alla framsteg inom bland annat vetenskap, teknik och ekonomi leder till ett bättre samhälle.

tycka att en lärare som ägnar sitt liv åt att lära ut kunskap borde ha en grundlig förståelse för den vetenskap som har utvecklats för att erhålla sig ny kunskap samt vad kunskap egentligen är. Särskilt om Sverige vill förbli en kunskapsnation och om man tittar på vilka otroliga framsteg människan har gjort och gör tack vare vetenskapen.

Eftersom den utbildningsvetenskapliga kärnan är i princip den samma för alla lärare, oavsett stadium eller inriktning, så görs det ingen skillnad på ämnesinriktningarna samhälle, natur och humaniora. Detta förklarar exempelvis varför spädbarnets inläring får så stort utrymme trots att det inte är så relevant för blivande lärare för högre stadier. Det blir också förvirrande eftersom ett spädbarns inläring sker spontant medan den moderna skolan syftar till att förmedla kunskaper som vi inte kan ta till oss själva, exempelvis läsa, skriva, räkna och ämnesspecifika kunskaper. Vi människor är helt enkelt inte utvecklade för att ta till oss dessa kunskaper vilket har medfört att vi har utvecklat en formaliserad skolgång. Det är inte heller förvånande att det både kommer vara ansträngande och tidskrävande att ta till oss denna fantastiska kunskap. Att inse detta faktum försvåras av vår nuvarande syn på lärande där det inte ges något utrymme för elever som inte naturligt lär sig eller helt enkelt inte vill lära sig.

Ytterligare ett problem med de teorier som präglar den fallerande svenska skolan är att Dewey utvecklade sina teorier i slutet av 1800-talet. Vygotskij utvecklade sina i Sovjetunionen i samtid med Piaget under Stalineran. **Att teorierna snart är 100 år gamla kan man tycka är anmärkningsvärt. Men att ingen av dem bygger sina slutsatser på systematiska studier tycker jag är oroväckande. Hela vår skola är baserad på analyser och slutsatser från dåtidens samhälle. Deweys tänkande var relevant för hur skolan såg ut vid sekelskiftet 1800-1900 då eleven inte fick en koppling till kunskapen den förvärvade. Vygotskij hade en minst sagt begränsad möjlighet att utveckla teorier som inte låg i linje med Stalins och Sovjetunionens intressen.** Om han hade gjort det hade han i princip skrivit under sin egen dödsdom, så hemskt och förtyckat var det samhället han verkad i. Kanske inte den bästa inspirationskällan att basera en modern skola på.

För mig som orolig medborgare är det märkligt att den utbildningsvetenskapliga kärnan i lärarutbildningen inte utvecklas. Idag lär sig blivande lärare att de gamla teorierna som utvecklades av tänkare vid förra sekelskiftet fortfarande utgör vetenskapens ståndpunkt. Detta är självklart felaktigt. Lärarutbildningen är minst sagt unik i avseendet att de kunskapsteorier som präglar utbildningen inte ifrågasätts eller jämförs med exempelvis upptäckter som har gjorts om hjärnans signalsystem. Tänk om läkarutbildningen hade sett ut på samma sätt som lärarutbildningen, att ingen ny kunskap eller framsteg efter 1950 lärs ut till blivande läkare. Hur skulle vår sjukvård se ut då? Då skulle nyexaminerade läkare vara omedvetna om poliovaccin, hjärt-lungmaskin, kloning, pacemaker och provrörsbefruktning. Och då är dessa otroliga framsteg bara ett axplock av de medicinska upptäckter som gjordes på 50-talet. Insikten att alla de fantastiska upptäckter som har gjorts inom bland annat neurovetenskapen inte når våra blivande lärare är nästintill tragiskt. Men detta förblir ironiskt nog, om vi inte gör något nu, våra svenska lärare ovetande om.

Vallöfte:

Ge Skolinspektionen nya direktiv som fokuserar på att utvärdera skolornas studieresultat

Sammanfattning:

En anledning till varför det har tagit så lång tid att inse att den svenska skolan inte fungerar är de gamla traditionella lärarna. Dessa lärare är de glömda hjältarna i den svenska skoldebatten. Tusentals svenskar har dessa att tacka för den kunskap som de nu har. Jag räknar mig själv till denna grupp. Jag som har växt upp i den moderna skolan kommer väl ihåg de riktiga lärarna. Min lärare i samhällsorienterande ämnen på högstadiet (som nu är pensionerad) är ett perfekt exempel på hur en lärare ska vara. I hennes klassrum fanns det inte tillstymmelse till stök och oro utan hon kunde med stor framgång förmedla riktig kunskap. Denna kunskap testade hon regelbundet med oförberedda prov. Än idag kommer jag ihåg det jag lärde mig från henne.

Men problemet är inte bara att gamla lärare går i pension och ersätts av mindre kvalificerade lärare. Problemet är att vi 2011 skapade en myndighet som förhindrar all form av undervisning som inte stämmer överens med läroplanen, nämligen Skolinspektionen. Efter Skolinspektionens intåg kan inte lärare undervisa enligt de metoder och med den kunskapssyn som användes när Sverige genererade toppresultat.

Om vi på riktig vill förändra skolan måste den nuvarande myndigheten som granskar skolan gå från att vara en del av problemet till att bli en del av lösningen. Genom att flytta fokus till att värdera skolornas kunskapsresultat skulle en ny Skolinspektion bli det främsta instrumentet för att garantera att alla elever får samma chans till att lyckas i livet.

Vallöfte:

Lärare, Sveriges attraktivaste yrke

Sammanfattning:

Om ändringarna som jag förespråkar här genomförs kommer vi att få en skola som verkligen förtjänar samhällets respekt. Först då kommer lärarnas status att höjas vilket medför att jobbet kommer att bli mer attraktivt.

En lärare är för många en person som ska lära ut kunskap till elever. Men tyvärr har lärare gått från att vara kunskapsförmedlare till att bli socialarbetare som ska psykologiskt handleda elever. En lärare ska bara skapa förutsättningarna medan eleven står för själva inläringen. Denna uppdelning kan i sig bli problematisk eftersom det är oklart vem det är som är ansvarig för elevens inläring.

Samtidigt ska även elevens föräldrar kunna påverka skolan vilket gör det hela ännu mer komplicerat. Läroplanen kräver att skolan ska "samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet. (s.16)" Vad är poängen med att utbilda sig till lärare om en 13-åring eller en förälder förstår skolans uppgift lika bra som en legitimerad lärare? Varför ska vi då ha en läroplan, en organiserad skola eller ens lärare?

I Sverige finns det strax över en miljon föräldrar med barn under 18 år som har olika bakgrund, kulturer och idéer om skolan och samhället. Hur ska det gå till när en miljon människor ska påverka skolan samtidigt som skolan ska förmedla en högkvalitativ undervisning samt stimulera elever från familjer som inte har en studietradition? Idén faller på sin egen orimlighet och bidrar till att lärare måste utstå press från föräldrarna vilket medför att yrket blir ännu mer stressfyllt och mindre attraktivt.

Detta är en av många faktorer som håller tillbaka läraryrket från att attrahera de människor som borde bli lärare. Om vi genomför ändringarna som jag föreslår här tar vi de första stegen mot att skapa ett nytt, attraktivt och respekterat yrke.

De problem vi ser idag med den svenska skolan är sammankopplade mellan läroplanen, lärarutbildningen och Skolinspektionen. Läraryrket som utövas enligt läroplanen och övervakas av Skolinspektionen kan inte förändras om inte förutsättningarna för förändringar existerar. Genom att skriva om läroplanen, reformera lärarutbildningen samt ge Skolinspektionen nya direktiv kommer vi att få en skola som förtjänar samhällets respekt. Först då, och endast då, kommer en lärares status att höjas och jobbet blir mer attraktivt.

En av anledningarna till varför läraryrket har blivit ett lågstatusyrke beror på att arbetet övergått från att vara ett intellektuellt till ett socialt arbete. Återigen är detta problemet kopplat till läroplanen som är grunden för all undervisning. Om man skulle be en vanlig medborgare att skriva en lista över vad en lärare ska uppnå skulle den första punkten hos många vara "förmedla

kunskap”, ”lära våra barn”, ”göra våra barn klokare” eller något liknande kunskapsrelaterat. Men tyvärr gör inte läroplanen samma tolkning av vad en lärare borde göra. Istället för att fokusera på att förmedla kunskap ska en lärare vara någon typ av bekräftelseplank för varje elev. Dagens lärare och rektorer uppskattas helt enkelt inte för vad de är eller för vad de kan. Till skillnad från alla andra attraktiva yrken där kompetens och kunskap ligger i fokus förväntas lärarna till att uppfylla massor med krav. En lärare ska idag enligt läroplanen:

- *ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,*
- *stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,*
- *ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel,*
- *stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter,*
- *samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och*
- *organisera och genomföra arbetet så att eleven*
  - *utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,*
  - *upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt,*
  - *får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling,*
  - *successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar,*
  - *får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang, och*
  - *får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. (s.14)*

Listan visar tydligt vad den nuvarande läroplanen vill att en lärare ska vara: En psykologisk och social handledare istället för en kunskapsförmedlare. Återigen ligger fokus på att en lärare ska skapa möjligheter medan eleven står för själva inläringen. I läroplanen betonas elevens eget ansvar som i sig själv blir svårt att kombinera med lärarens ansvar.

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. (s.15)

Lärarna är alltså ansvariga, men det är inte bara eleven som ska ha inflytande, även föräldrarna. Läroplanen kräver att ”samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet. (s.16)” Vad är poängen med att utbilda sig till lärare om en 13-åring eller en förälder förstår skolans uppgift lika bra som en legitimerad lärare? Varför ska vi då ha en läroplan, en organiserad skola eller ens lärare? Återigen visar läroplanen att den är skriven i en anda där allt är en process, allt är obestämt och vagt, allt är föränderligt och det viktiga är att delta, inte vad slutresultatet blir.

Rektorn som har det övergripande ansvaret för skolan har också långa listor med vad som ska göras. Notera att även här saknas mål gällande elevers inlärningsresultat. Det kan för en vanlig medborgare framstå som märkligt att en rektors uppgift inte är att garantera att våra barn blir

klokare. Men så förvrängd är tyvärr den svenska läroplanen. Målen nedan ger en inblick i varför kunskapsresultaten sjunker, en rektor i en svensk skola ska se till att:

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas, [L] [SEP]
- skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel, [L] [SEP]
- undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver, [L] [SEP]
- kontakt upprättas mellan skola och hem, om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan, [L] [SEP]
- resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör, [L] [SEP]
- undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet, [L] [SEP]
- i undervisningen i olika ämnen integrera ämnesövergripande kunskapsområden, exempelvis miljö, trafik, jämställdhet, konsumentfrågor, sex och samlevnad samt riskerna med tobak, alkohol och andra droger, [L] [SEP]
- samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande, [L] [SEP]
- samverkan kommer till stånd med förskolan för att skapa förutsättningar för en samsyn och ett förtroendefullt samarbete, [L] [SEP]
- formerna för samarbete mellan skolan och hemmen utvecklas och att föräldrarna får information om skolans mål och sätt att arbeta och om olika valalternativ, [L] [SEP]
- samverkan med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkes- inriktning, [L] [SEP]
- den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning, [L] [SEP]
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter, [L] [SEP]
- skolans internationella kontakter utvecklas, och [L] [SEP]
- skolpersonalen får kännedom om de internationella överenskommelser som Sverige har förbundit sig att beakta i utbildningen. [L] [SEP](s.18-19)

Listan är en stor kontrast till motsvarande i listor i utländska skolor som genererar bra resultat. Där är det elevernas kunskap som är rektorns främsta prioritet. Som en bonus har det visat att detta synsätt också gynnar socialt utsatta områden. Den svenska listan ovan visar att samverkan ska vara lösningen på alla problem. Ett konkret och bra exempel på hur samverkan blir problematisk är föräldrarnas medverkan. I Sverige finns det strax över en miljon föräldrar med barn under 18 år som har olika bakgrund, kulturer och idéer om skolan/samhället. Hur ska det gå till när en miljon människor ska påverka skolan samtidigt som skolan ska förmedla en högkvalitativ undervisning och stimulera elever från familjer som inte har en studietradition? Idén faller på sin egen orimlighet och bidrar till att lärare måste utstå press från föräldrarna vilket medför att yrket blir stressfyllt och mindre populärt.

1994 beslutades det om de nya läroplanerna Lpo94 och Lpf94. Dessa har tolkats på ett sätt som innebär att en lärare i princip inte kan överföra kunskap till en elev. Istället måste eleven själv söka efter kunskap medan läraren bara skapar förutsättningar. Detta innebär att man vände sig från den rådande förmedlingspedagogiken, det vill säga katederundervisning. Lärare ska inte längre undervisa utan bara handleda eleven i dess sökande efter kunskap. Många av de tillvägagångssätten som läroplanen förespråkar går direkt emot vad forskningen säger och påverkar läraryrket negativt när eleverna inte når resultat. Eftersom läroplanen ska vara baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet borde egentligen läraryrket också vara det. Men eftersom de rådande omständigheterna är som de är kommer inte detta att ske för än läroplanen och lärarutbildningen ändras.

Jag vill härmed ha sagt att läraryrkets fallande attraktivitet inte beror på de faktorer som vi brukar höra, exempelvis låga löner eller stora klasser. Orsaken ligger i att skolan och lärarna präglas av ett system som inte är kompatibelt med en framgångsrik skola. Dagligen läser vi om problemen för den svenska skolan, stökiga klassrum, dåliga resultat och lärare som mår dåligt. Men detta är bara symtomen på en sjukdom som har påverkat hela det svenska skolväsendet. Och innan vi botar sjukdomen kommer läraryrket att förbli ett yrke som aldrig kommer att få samhällets respekt.